

Datum van
inontvangstneming

:

24/05/2022

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-732/21 - 1

Zaak C-732/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

30 november 2021

Verwijzende rechter:

Rayonen sad – Kula (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 november 2021

Verzoekende partij:

AB

Verwerende partij:

Glavna direktsia „Pozharna bezopasnost i zashtita na naselenieto”
kam Ministerstvo na vatreshnite raboti

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING KRACHTENS ARTIKEL 267 VWEU

1. VERWIJZENDE RECHTER

Rayonen sad Kula (rechter in eerste aanleg, Kula, Bulgarije), [OMISSIS]

2. PARTIJEN IN HET HOOFDGEDING EN HUN VERTEGENWOORDIGERS

Partijen in de burgerlijke zaak nr. 42/2021

Verzoeker: AB [OMISSIS], Kula [OMISSIS]

Verweerster: Glavna direktsia „Pozharna bezopasnost i zashtita na naselenieto”
kam Ministerstvo na vatreshnite raboti (algemene directie „brandveiligheid en

civiele bescherming” bij het ministerie van Binnenlandse Zaken; hierna: „algemene directie”) [OMISSIS], Sofia [OMISSIS]

3. VOORWERP VAN HET HOOFDGEDING EN RELEVANTE FEITEN

3.1. VOORWERP

1. Verzoeker heeft bij de Rayonen sad Kula (rechter in eerste aanleg, Kula) beroep ingesteld tegen verweerster, de algemene directie. Verzoeker betoogt dat hij sinds 2003 als ambtenaar werkzaam is bij de regionale dienst van de algemene directie in de stad Kula, in de functie van „adjunct-inspecteur, teamleider”, welke functie hij nog steeds vervult. Hij heeft gewerkt in ploegendiensten van 24 uur. Tussen 31 januari 2018 en 31 december 2020 heeft hij meer dan 40 uur per week gewerkt en in totaal 250 overuren gemaakt. Hij betoogt dat verweerster hem [ook] de overuren had moeten betalen door omzetting van de uren nachtarbeid in uren dagarbeid, overeenkomstig artikel 9, lid 2, van het besluit over de structuur en de organisatie van de lonen (Naredba za strukturata i organizatsiata na rabotnata zaplata, hierna: „NSORZ”) en artikel 31, lid 2, van het (ingetrokken) besluit nr. 8121z-407 van het ministerie van Binnenlandse Zaken tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarbij het aantal uren nachtarbeid werd vermenigvuldigd met een coëfficiënt van 0,143 en aldus omgezet naar het totale aantal feitelijk gewerkte uren. Hij wijst er ook op dat besluit nr. 8121z-592 van het ministerie van Binnenlandse Zaken van 25 mei 2015 en besluit nr. 8121z-776 van het ministerie van Binnenlandse Zaken van 29 juli 2016 geen uitdrukkelijke regel bevatten zoals die van artikel 31, lid 2, van besluit nr. 8121z-407, op grond waarvan de uren nachtarbeid door toepassing van een coëfficiënt van 0,143 worden omgezet; aangezien een dergelijke regel ontbreekt, kan men volgens hem dan ook niet stellen dat er een wettelijk verbod is ingesteld om nachtarbeid naar dagarbeid om te zetten, maar wel dat het ontbreken van een dergelijke regel een leemte vormt in de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken; om die reden dient de NSORZ (gepubliceerd in de Darzhaven vestnik, het Bulgaarse publicatieblad, van 26 januari 2007) subsidiair te worden toegepast, want de Bulgaarse grondwet waarborgt het recht op arbeid als een fundamentele verworvenheid van de verzorgingsstaat en legt uitdrukkelijk de waarborgen vast voor een volledige tenuitvoerlegging van dit recht, waardoor gelijke rechten voor alle werknemers worden gewaarborgd, ongeacht het specifieke karakter van de rechtsverhouding in het kader waarvan zij hun recht op arbeid laten gelden. Daarom moeten alle werknemers op voet van gelijkheid worden behandeld. Hij wijst er ook op dat overeenkomstig artikel 187, lid 6, ZMVR, over de overuren, in de zin van

artikel 187, lid 5, een toeslag van 50 % van het maandloon moet worden betaald, waaruit hij concludeert dat met deze toeslag rekening moet worden gehouden bij de berekening van de aan de verzoeker te betalen vergoeding wegens overuren. Hij vordert betaling van niet-betaalde vergoeding ten bedrage van 1 000 BGN.

2. De Directie betwist niet dat verzoeker een ambtenaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken is. Wat het verzoek om omzetting van nachtarbeid in dagarbeid betreft, betwist de directie het betoog van verzoeker dat er geen uitdrukkelijke regel bestaat voor de omzetting van nachtarbeid van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken in dagarbeid. Zij stelt dat er geen sprake is van een dergelijke lacune, aangezien artikel 187, lid 3, ZMVR (gepubliceerd in DV nr. 53 van 2014) het volgende bepaalt: De arbeidstijd van ambtenaren wordt per dag in werkdagen berekend. Voor diegenen die in ploegendiensten van 8, 12 of 24 uur per dag werken, wordt de arbeidstijd berekend over een tijdvak van drie maanden, waarbij een ploegdienst van 24 uur een uitzondering vormt. Het tijdvak waarvoor verzoeker aanspraak maakt op een aanvullende vergoeding voor overuren die voortvloeien uit de omzetting van nachtarbeid in dagarbeid – door toepassing van een coëfficiënt van 0,143 – loopt van 12 februari 2018 tot 31 december 2020., In dat tijdvak was de toepasselijke regeling besluit nr. 8121z-776 van 29 juli 2016 tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken (besluit nr. 8121z-776 van 29 juli 2016), ingetrokken, DV nr. 4 van 14 januari 2020, ingetrokken bij § 4 van de slotbepalingen van besluit nr. 8121z-36 van 7 januari 2020 tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken, DV nr. 3 van 10 januari 2019, van kracht sinds 10 januari 2020, ingetrokken bij § 4 van de slotbepalingen van besluit nr. 8121z-1174 van 21 oktober 2020 tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren bedoeld in artikel 142, lid 1, punt 1, en lid 3, van de Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti (wet betreffende het ministerie van Binnenlandse Zaken; hierna: „ZMVR”), DV nr. 93 van 30 oktober 2020, van kracht sinds 3 november 2020, ingetrokken bij § 4 van de slotbepalingen van besluit nr. 8121z-1353 van 15 december 2020 tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren bedoeld in artikel 142, lid 1, punt 1, en lid 3, ZMVR, DV nr. 107 van 18 december

2020, van kracht sinds 1 januari 2021. De directie wijst er ook op dat krachtens artikel 3, lid 3, van besluit nr. 8121z-776 van 29 juli 2016 tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken, „ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken kunnen worden verplicht om ook 's nachts te werken, van 22.00 uur tot 6.00 uur, mits het aantal gewerkte uren niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur”. Artikel 3, lid 2, van besluit nr. 8121z-36 van 7 januari 2020 tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken, bepaalt dat „ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken kunnen worden verplicht om ook 's nachts te werken, van 22.00 uur tot 6.00 uur, mits het aantal gewerkte uren niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur”. Artikel 3, lid 2, van besluit nr. 8121z-1174 van 21 oktober 2020, tot vaststelling van de voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren bedoeld in artikel 142, lid 1, punt 1, en lid 3, ZMVR, bepaalt dat „ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken kunnen worden verplicht om ook 's nachts te werken, van 22.00 uur tot 6.00 uur, mits het aantal gewerkte uren niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur”. Hieruit concludeert de directie dat de verhouding tussen de normale arbeidsduur 's nachts en overdag (artikel 187, lid 1, ZMVR) 8/8 bedraagt, dat wil zeggen een coëfficiënt 1 en niet 7/8, met andere woorden een coëfficiënt 0,143, zoals de algemene wetgeving, met name het arbeidswetboek (Kodeks na truda), bepaalt. De directie wijst er ook op dat krachtens het door verzoeker aangevoerde artikel 9, lid 2, van het besluit over de structuur en de organisatie van de lonen, nachtarbeid in dagarbeid wordt omgezet middels een coëfficiënt die overeenkomt met de verhouding tussen de normale duur van de dagarbeid en die van de nachtarbeid, welke regel de coëfficiënt vastlegt voor de omzetting van uren nachtarbeid in uren dagarbeid, die voortvloeit uit het verschil in normale arbeidsduur overdag en 's nachts zoals bepaald bij de artikelen 136 en 140 van het arbeidswetboek, terwijl in de wet inzake het ministerie van Binnenlandse Zaken de wetgever, in artikel 187, lid 3, de duur van nachtarbeid op 8 uur heeft vastgesteld. De directie wijst er ook op dat artikel 176, ZMVR, uitdrukkelijk bepaalt dat de beloning van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken is samengesteld uit een basisloon en aanvullende vergoedingen, welke aanvullende vergoedingen, zoals voor overuren, krachtens artikel 176, ZMVR, aan ambtenaren worden betaald, dat de ZMVR een onderscheid maakt tussen overuren en de uitdrukkelijk in artikel 179, lid 1, van de wet bedoelde nachtarbeid, en dat, in overeenstemming met lid 2 van dat artikel,

het bedrag van aanvullende vergoedingen voor nachtarbeid bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken wordt vastgesteld. Terwijl aanvullende vergoedingen voor overuren worden geregeld bij artikel 187, lid 6, ZMVR, bepaalt lid 5 van dat artikel uitdrukkelijk dat als overwerk wordt aangemerkt werk buiten de normale arbeidstijd van 280 uur per jaar, en dat dit wordt gecompenseerd met aanvullende jaarlijkse vakantie met behoud van loon of een toeslag van 50 % van het basismaandloon als vergoeding voor overuren, waarbij de wetgever een duidelijk onderscheid maakt tussen overuren en nachtarbeid, aangezien vergoedingen voor overuren bij wet worden geregeld, terwijl vergoedingen voor nachtarbeid worden geregeld bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken. De directie wijst er ook op dat het besluit waarbij het bedrag van de vergoeding voor nachtarbeid wordt vastgesteld, besluit nr. 8121z-791 van 28 oktober 2014 van de minister van Binnenlandse Zaken is, dat in punt 1 bepaalt: „voor ieder gewerkt uur tussen 22 uur en 6 uur (nachtarbeid) wordt aan de ambtenaren een vergoeding van 0,25 BGN betaald”. De directie concludeert dat verzoeker geen onderscheid heeft gemaakt tussen overuren en nachtarbeid en geen rekening houdt met het feit dat de wijze waarop aanvullende vergoedingen worden betaald, verschilt voor beide arbeidstypes en door andere regelingen wordt vastgesteld. In casu baseert verzoeker zijn verzoek op artikel 187, lid 6, en vordert hij een aanvullende vergoeding voor nachtarbeid plus een toeslag van 50 %, waarop hij geen recht heeft, aangezien het bedrag van de aanvullende vergoeding voor overuren op deze manier wordt berekend. Overuren zijn echter de uren gedurende welke een ambtenaar al dan niet op aanwijzing arbeid verricht, maar met medeweten en zonder bezwaar van de werkgever en buiten de voor hem vastgestelde normale arbeidstijd, terwijl nachtarbeid, wanneer die tijdens de vastgestelde arbeidstijd wordt verricht, niet wordt omgezet in dagarbeid – vermenigvuldigd met de relevante coëfficiënt (in casu 1) – wegens de duur van acht uur, en wordt vergoed als nachtarbeid in de zin van het besluit van de minister van Binnenlandse Zaken. Voor overuren is het noodzakelijk dat een ambtenaaruren dag- of nachtarbeid heeft verricht naast (of buiten) de vastgestelde arbeidsuren. De betaling van nachtarbeid die wordt verricht binnen de vastgestelde arbeidstijd (wachtdienst) van 8 uur was geregeld bij besluit nr. 8121z-791 van 28 oktober 2014 van de minister van Binnenlandse Zaken en aangezien elke omzetting van uren nachtarbeid in dagarbeid, inhield dat die uren met de factor 1 werden vermenigvuldigd, hoefden er geen overuren te worden uitbetaald. Zelfs in gevallen die onder de algemene regeling vallen (arbeidswetboek, NSORZ) worden de extra uren die voortvloeien uit de omzetting van nachtarbeid in dagarbeid niet als overuren beschouwd. Deze extra uren zouden ook worden betaald volgens de regels die gelden voor nachtarbeid, aangezien de compensatie juist uit deze extra uren zou bestaan, maar dan betaald volgens de regels voor nachtarbeid.

3.2. FEITEN VAN DE ZAAK

Verzoeker werd in 2003 door de algemene directie aangeworven. Sinds 23 oktober 2014 vervult hij de functie van „teamleider”, „brandveiligheid en civiele bescherming” in Kula, bij de regionale dienst van de algemene directie.

Zijn basisloon bedroeg 737,00 BGN in januari 2018, 818 BGN vanaf maart 2018, en 900 BGN sinds januari 2020.

Bij besluit nr. 8121z-791 van 28 oktober 2014, vastgesteld op grond van artikel 179, lid 2, gelezen in samenhang met artikel 1, ZMVR, heeft de minister van Binnenlandse Zaken opdracht gegeven om aan overheidsambtenaren, voor ieder uur of gedeelte van een uur nachtarbeid tussen 22 uur en 6 uur, een aanvullende vergoeding voor nachtarbeid van 0,25 BGN te betalen.

Gedurende de litigieuze periode, van 31 oktober 2018 tot 31 december 2020, heeft verzoeker, volgens het wachtdienstrooster, tijdvakken van 24 uur gewerkt, waarbij nachtarbeid iedere maand een aanvullende vergoeding van 0,25 BGN per uur opleverde. In totaal heeft verzoeker in deze periode tussen 22 uur en 6 uur ongeveer 1 000 uren nachtarbeid verricht.

4. TOEPASSELIJKE BEPALINGEN

4.1. BULGAARS RECHT

BULGAARSE GRONDWET

Artikel 16 – Arbeid wordt gewaarborgd en beschermd door de wet.

Artikel 48, lid 5 – Werknemers hebben recht op hygiënische en veilige arbeidsomstandigheden, op een minimumsalaris dat in verhouding staat tot de verrichte arbeid, alsmede op pauzes en vakanties, volgens de bij wet vastgelegde voorwaarden en voorschriften.

Artikel 11[6], lid 1 – Ambtenaren handelen in overeenstemming met de wil en de belangen van de natie. In de uitoefening van hun ambt zijn zij gehouden om zich uitsluitend te laten leiden door de wet en blijk te geven van politieke neutraliteit.

WET INZAKE HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN (ZMVR)

Artikel 142, lid 1 – De personeelsleden van het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn:

1. politieagenten en personeel van de brandweer en de civiele bescherming;
2. ambtenaren;
3. arbeidscontractanten.

lid 4 – De rechtspositie van de in lid 1, punt 2, bedoelde ambtenaren wordt geregeld bij de wet op de ambtenaren (zakon za darzhavnia sluzhitel).

lid 5 – De rechtspositie van arbeidscontractanten wordt geregeld bij het arbeidswetboek (kodeks na truda) en bij deze wet.

Artikel 178 (1) – Bovenop het basisloon voor ambtenaren worden aanvullende vergoedingen betaald:

3. voor overuren;

Artikel 179 (1) – Aan ambtenaren worden aanvullende vergoedingen betaald voor een academische graad, voor nachtarbeid tussen 22.00 uur en 6.00 uur, voor werken op feestdagen en voor wachtdiensten.

(2) – [OMISSIS] De voorwaarden en wijze waarop de in lid 1 bedoelde aanvullende vergoedingen worden betaald en het bedrag ervan worden vastgesteld bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken.

Formulering [OMISSIS] van **artikel 187** op 31 januari 2018, begin van de litigieuze periode.

Artikel 187, lid 1 – De normale arbeidstijd voor ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken bedraagt acht uur per dag en 40 uur per week bij een vijfdaagse werkweek.

lid 3 – De arbeidstijd van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken wordt per dag in werkdagen berekend, terwijl die van werknemers in ploegendiensten van 8, 12 of 24 uur wordt berekend over een periode van drie maanden. [...] In geval van ploegendienst is nachtarbeid toegestaan tussen 22.00 uur en 6.00 uur, mits de gemiddelde arbeidstijd niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur.

lid 9 – De voorschriften die betrekking hebben op de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen, worden vastgesteld bij besluit (naredba) van de minister van Binnenlandse Zaken.

Tekst van artikel 187 na wijziging [OMISSIS] gepubliceerd in **DV** nr. 40 van 5 mei 2020:

Artikel 187, lid 1 [OMISSIS] – De normale arbeidsduur voor ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken bedraagt 8 uur per dag en 40 uur per week bij een vijfdaagse werkweek. De normale duur van nachtarbeid bedraagt acht uur per tijdvak van 24 uur. Nachtarbeid is arbeid verricht tussen 22.00 uur en 6.00 uur.

lid 2 [OMISSIS] – Een kortere arbeidstijd wordt vastgesteld voor ambtenaren in overheidsdienst die hun functie uitoefenen in specifieke omstandigheden waarin zij zijn blootgesteld aan risico's voor leven en gezondheid.

lid 3 [OMISSIS] – De arbeidstijd van ambtenaren in overheidsdienst wordt per dag in werkdagen berekend, terwijl die van werknemers in ploegendiensten van 8,

12 of 24 uur wordt berekend over een periode van drie maanden. Ploegendiensten van 24 uur vormen een uitzondering.

Artikel 188, lid 2 – De ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken die arbeid verrichten tussen 22.00 uur en 06.00 uur genieten bijzondere bescherming krachtens het wetboek van arbeid (kodeks na truda).

Artikel 189, lid 1 – Ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken hebben recht op de volgende soorten vakantie:

1. een gewone jaarlijkse vakantie met behoud van loon van 30 werkdagen;
2. een extra betaalde jaarlijkse vakantie met behoud van loon van één dag per dienstjaar, daaronder begrepen de proeftijd, met een maximum van 10 werkdagen.

Artikel 234, lid 1 – Bij beëindiging van de arbeidsverhouding hebben ambtenaren recht op een vergoeding ten belope van één maandsalaris per dienstjaar, met een maximum van 20 maandsalarissen.

BESLUITEN die overeenkomstig artikel 187, lid 9, van de wet betreffende het ministerie van Binnenlandse Zaken (zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti) zijn vastgesteld door de MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN en die bepalingen bevatten met betrekking tot de organisatie en verdeling van de arbeidstijd alsook de afrekening daarvan, de vergoeding van de door ambtenaren buiten de normale werktijden verrichte arbeid, de regeling van de beschikbaarheidsdienst, de rusttijden en de vakantiedagen van ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken:

BESLUIT nr. 8121[z]-776 van 29 juli 2016 (hierna: „besluit van 2016”), gepubliceerd in DV nr. 60 van 2 augustus 2016

Artikel 3, lid 3 – De ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken kunnen worden verplicht om ook 's nachts te werken, van 22.00 uur tot 6.00 uur, mits het aantal gewerkte uren niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur.

Het besluit werd op 14 januari 2020 ingetrokken, DV nr. 4 van 14 januari 2020

BESLUIT nr. 8121[z]-36 van 7 januari 2020 (hierna: „besluit van januari 2020”), gepubliceerd in DV nr. 3 van 10 januari 2020, van kracht sinds 10 januari 2020

Artikel 3, lid 2 – De ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken kunnen worden verplicht om ook 's nachts te werken, van 22.00 uur tot 6.00 uur, mits het aantal gewerkte uren niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur.

Het besluit werd op 21 oktober 2020 ingetrokken, DV nr. 93 van 21 oktober 2020

BESLUIT nr. 8121[z]-1174 van 21 oktober 2020 (hierna: „besluit van oktober 2020”), gepubliceerd in DV nr. 93 van 30 oktober 2020, van kracht sinds 3 november 2020

Artikel 3, lid 2 – De ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken kunnen worden verplicht om ook 's nachts te werken, van 22.00 uur tot 6.00 uur, mits het aantal gewerkte uren niet meer bedraagt dan 8 uur per tijdvak van 24 uur.

Het besluit werd op 15 december 2020 ingetrokken, DV nr. 107 van 30 oktober 2020

ARBEIDSWETBOEK (KODEKS NA TRUDA), gepubliceerd in DV nr. 26 van 1986

Artikel 140, lid 1 – De normale duur van de wekelijkse nachtarbeid bij een vijfdaagse werkweek bedraagt niet meer dan 35 uur. De normale duur van nachtarbeid bij een vijfdaagse werkweek bedraagt niet meer dan zeven uur.

lid 2 – Nachtarbeid is de arbeid die wordt verricht tussen 22.00 uur en 6.00 uur; voor werknemers jonger dan 16 jaar is dit de arbeid die wordt verricht tussen 20.00 uur en 6.00 uur.

Artikel 143, lid 1 (gewijzigd in DV nr. 100 van 1992, nr. 25 van 2001) – Als overwerk wordt aangemerkt de arbeid die de werknemer verricht buiten de voor hem vastgestelde arbeidstijd, terwijl zijn werkgever of leidinggevende daarvan op de hoogte is en zich daartegen niet verzet.

Artikel 155, lid 4 (gewijzigd in DV nr. 100 van 1992, nr. 25 van 2001, oud lid 2, nr. 52 van 2004)

De minimale betaalde jaarlijkse vakantie bedraagt ten minste 20 werkdagen.

Artikel 222, lid 3 (gewijzigd, nr. 2 van 1996, nr. 25 van 2001, nr. 107 van 2020) – Bij de beëindiging van de arbeidsverhouding nadat de werknemer recht op pensioen heeft gekregen wegens anciënniteit en leeftijd, ongeacht de reden van de beëindiging, heeft hij recht op een door de werkgever betaalde vergoeding ten belope van twee bruto maandsalarissen, en indien hij tijdens de afgelopen 20 jaar 10 jaar heeft gewerkt voor dezelfde werkgever of dezelfde groep ondernemingen, op een vergoeding ten belope van 6 bruto maandsalarissen. De in dit lid bedoelde vergoeding kan slechts één keer worden uitbetaald.

WETBOEK INZAKE SOCIALE ZEKERHEID (KODEKS ZA SOTSIALNOTO OSIGURYAVANE), gepubliceerd in DV nr. 110 van 17 december 199, titel gewijzigd in DV nr. 67 van 2003

Artikel 68 [OMISSIS] (1) Het recht op pensioen wegens anciënniteit en leeftijd wordt verkregen op de leeftijd van 60 jaar en 10 maanden voor vrouwen en 63 jaar en 10 maanden voor mannen, na een arbeidsperiode van 35 jaar en twee

maanden voor vrouwen en 38 jaar en twee maanden voor mannen. Vanaf 31 december 2016 wordt de leeftijd als volgt verhoogd, te rekenen vanaf de eerste dag van elk kalenderjaar:

1. tot en met 31 december 2029 wordt de leeftijd voor vrouwen verhoogd met twee maanden per kalenderjaar en vanaf 1 januari 2030 met drie maanden per kalenderjaar, totdat de leeftijd 65 jaar bedraagt;

2. tot en met 31 december 2017 wordt de leeftijd voor mannen verhoogd met twee maanden en vanaf 1 januari 2018 met één maand per kalenderjaar, totdat de leeftijd 65 jaar bedraagt.

(2) Vanaf 31 december 2016 wordt het aantal arbeidsjaren in de zin van lid 1 verhoogd met twee maanden vanaf de eerste dag van elk kalenderjaar, totdat het aantal arbeidsjaren 37 jaar voor vrouwen en 40 jaar voor mannen bedraagt.

Artikel 69, lid 6 [OMISSIS] – De werknemers van de algemene directie brandweer en civiele bescherming van het ministerie van Binnenlandse Zaken die bepaalde werkzaamheden als bedoeld in artikel 17, lid 2, punt 6, ZMVR, verrichten, zijn pensioengerechtigd bij het bereiken van de leeftijd van 52 jaar en 10 maanden, na in totaal 27 jaar werkzaam te zijn geweest, waarvan twee derde daadwerkelijk binnen de civiele bescherming.

(9) [OMISSIS] Vanaf 31 december 2016 wordt de leeftijd van de in de leden 1 tot en met 7 bedoelde personen verhoogd met twee maanden vanaf de eerste dag van elk volgend kalenderjaar, totdat de leeftijd 55 jaar bedraagt voor de in de leden 1, 2, 3, 5, 5a en 6 bedoelde personen en 45 jaar voor de in de leden 4 en 7 bedoelde personen.

BESLUIT INZAKE DE LOONSTRUCTUUR EN -ORGANISATIE (NSORZ)
[OMISSIS], gepubliceerd in DV van 26 januari 2007 [OMISSIS]

Artikel 8 [OMISSIS] – Voor ieder uur nachtarbeid of gedeelte daarvan dat tussen 22 uur en 6 uur wordt verricht, ontvangen werknemers en personeelsleden een toeslag voor nachtarbeid van ten minste 15 % van het Bulgaarse minimumloon, met een minimum van 1 BGN.

Artikel 9, lid 2 – Bij de berekening van de totale arbeidstijd wordt nachtarbeid in dagwerk omgezet door een coëfficiënt toe te passen die overeenkomt met de verhouding tussen de normale duur van het dagwerk en die van de nachtarbeid, zoals vastgesteld voor de betreffende functie.

4.2 UNIERECHT

Richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd

Artikel 1, lid 3 – Deze richtlijn is van toepassing op alle particuliere of openbare sectoren in de zin van artikel 2 van Richtlijn 89/391/EEG.

Artikel 12 – Bescherming op het gebied van veiligheid en gezondheid

De lidstaten treffen de nodige maatregelen opdat:

a) nachtarbeiders en werknemers in ploegdienst ten aanzien van hun veiligheid en gezondheid een mate van bescherming genieten die op de aard van hun werk is afgestemd;

b) de passende beschermings- en preventiediensten of -voorzieningen voor de veiligheid en de gezondheid van nachtarbeiders en werknemers in ploegdienst gelijkwaardig zijn aan die welke voor andere werknemers gelden, en steeds ter beschikking staan.

Richtlijn [89/391/EEG] van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk

Artikel 2, lid 2 – Deze richtlijn geldt niet wanneer bijzondere aspecten die inherent zijn aan bepaalde activiteiten in overheidsdienst, bij voorbeeld bij de strijdkrachten of de politie, of aan bepaalde activiteiten in het kader van de bevolkingsbescherming, de toepassing ervan in de weg staan.

5. MOTIVERING VAN DE PREJUDICIËLE VERWIJZING

Het Bulgaarse arbeidsrecht bevat algemene en bijzondere bepalingen. De algemene bepalingen zijn opgenomen in het arbeidswetboek, de bijzondere bepalingen in bijzondere wetten die betrekking hebben op specifieke categorieën van werknemers, zoals de ZMVR, de ambtenarenwet, enz.

Het uitgangspunt van de algemene wettelijke regeling is dat nachtarbeid de arbeid is die tussen 22.00 uur en 6.00 uur wordt verricht, en dat deze arbeid niet meer mag bedragen dan 7 uur per 24 uur. Wanneer 8 uur wordt gewerkt, wordt het salaris berekend volgens een coëfficiënt die overeenkomt met de verhouding tussen de normale duur van het dagwerk en die van de nachtarbeid. Tevens is bepaald dat **overwerk** arbeid is die wordt verricht **buiten** de overeengekomen arbeidstijd, alsmede dat daarover een toeslag wordt betaald.

In de bijzondere wettelijke regelingen, met name de ZMVR, is bepaald dat nachtarbeid arbeid is die tussen 22.00 uur en 6.00 uur wordt verricht en dat de normale duur van nachtarbeid 8 uur bedraagt per 24 uur. Deze wet staat ploegdiensten van 24 uur toe, waarvan 8 uur nachtarbeid. De door werknemers verrichte nachtarbeid geeft recht op een vergoeding van 0,25 BGN per uur. In de bijzondere wet is – net zoals in de algemene arbeidswetgeving – bepaald dat **overwerk** arbeid is die wordt verricht **buiten** de overeengekomen arbeidstijd. De

gevallen die niet worden geregeld door een bijzondere wet, worden geregeld door de algemene wettelijke regeling.

Verzoeker betoogt dat de meest gunstige regeling moet worden toegepast, te weten de berekening van de nachtarbeid volgens de algemene wettelijke regeling, omdat het aan een vergissing van de wetgever te wijten is dat een dergelijke regeling niet is opgenomen in de bijzondere wetgeving, ook al heeft de wetgever de minister van Binnenlandse Zaken belast met de vaststelling van regels inzake de betaling van nachtarbeid.

Voorts betoogt verzoeker dat het gedeelte van de verrichte nachtarbeid die langer duurt dan 7 uur, dat wil zeggen één uur nachtarbeid, moet worden beschouwd als overwerk. Hij is van mening dat de in de bijzondere wet geregelde berekening van de vergoeding voor nachtarbeid discriminerend is ten opzichte van werknemers die werk verrichten dat onder de algemene wettelijke regeling valt.

Bij de Bulgaarse rechterlijke instanties zijn veel zaken aanhangig gemaakt waarin brandweerlieden een vergoeding voor nachtarbeid vorderen overeenkomstig de algemene wettelijke regeling. In sommige zaken zijn de vorderingen toegewezen en in andere niet. Dit heeft geleid tot een uitleggingsprocedure bij de Varhoven kasatsionen sad (hoogste rechterlijke instantie, Bulgarije).

Artikel 2, lid 2, van richtlijn 89/391/EEG bepaalt dat deze richtlijn niet geldt wanneer bijzondere aspecten die inherent zijn aan bepaalde activiteiten in overheidsdienst, bij voorbeeld bij de strijdkrachten of de politie, of aan bepaalde activiteiten in het kader van de bevolkingsbescherming, de toepassing ervan in de weg staan, wat naar alle waarschijnlijkheid is ingegeven door het belang van die activiteiten voor het functioneren van de staat.

De vraag rijst of het toelaatbaar is [omissis] dat werknemers van wie het werk wordt geregeld door een bijzondere wet en meer rechten genieten dan werknemers van wie het werk wordt geregeld door de algemene wettelijke regeling, minder gunstige voorwaarden genieten ten aanzien van andere rechten, zoals de verplichting om 8 uur nachtarbeid te verrichten, en of zij minder bescherming genieten. Hierboven is uiteengezet welke extra rechten aan brandweerlieden zijn toegekend, namelijk een eerdere pensioendatum, een hogere vergoeding bij beëindiging van de arbeidsverhouding, meer vakantiedagen.

6. PREJUDICIËLE VRAGEN

1. Is richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van toepassing wanneer bijzondere aspecten die inherent zijn aan bepaalde activiteiten in overheidsdienst, bijvoorbeeld bij de strijdkrachten of de politie, of aan bepaalde activiteiten in het kader van de bevolkingsbescherming, de toepassing ervan in de weg staan, gelet op het feit dat:

artikel 1, lid 3, van richtlijn 2003/88/EG bepaalt dat deze richtlijn van toepassing is op alle particuliere of openbare sectoren in de zin van artikel 2 van richtlijn 89/391/EEG, en

artikel 2, lid 2 van richtlijn 89/391/EEG bepaalt dat deze richtlijn niet geldt wanneer bijzondere aspecten die inherent zijn aan bepaalde activiteiten in overheidsdienst, bij voorbeeld bij de strijdkrachten of de politie, of aan bepaalde activiteiten in het kader van de bevolkingsbescherming, de toepassing ervan in de weg staan?

2. Moet bij de beoordeling of de passende beschermingsvoorzieningen in de zin van artikel 12, onder b), van richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad ten behoeve van een categorie van werknemers die nachtarbeid verrichten gedurende niet meer dan 7 uur per tijdvak van 24 uur, gelijkwaardig zijn aan die welke gelden voor een andere categorie van werknemers, die nachtarbeid verrichten gedurende niet meer dan 8 uur maar voordelen genieten zoals meer vakantiedagen, een eerdere pensioendatum, een hogere vergoeding bij pensionering en een hogere extra vergoeding wegens anciënniteit, rekening worden gehouden met de voordelen die de werknemers van de tweede categorie genieten?

7. BIJZONDER VERZOEK

Soortgelijke bij het Hof aanhangige zaken, de zaken C-262/20 en C-529/21 tot en met C-536/21, kunnen met de onderhavige zaken worden gevoegd.

18 november 2021

[OMISSIS]

[OMISSIS]